

CEBRÎ İCRA KANUNU TASLAĞI'NIN BÜTÜNÜNE BAKIŞ VE DEĞERLENDİRME

PROF. DR. MUHAMMET ÖZEKES

YENİ İCRA İFLÂS (CEBRÎ İCRA) KANUNU TASLAĞI DEĞERLENDİRME KONFERANSI

13:45-14:00 - Açılış Konuşmaları

Oturum Başkanı:

Özgür ÖZENER ÖZKAN (Eskişehir 1. İcra Mahkemesi Hâkimi)

Konuşmacılar:

14:00 – 14:45 : Cebrî İcra Kanunu Taslağının Bütününe Bakış ve Değerlendirme

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES (Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

14:45 – 15:30 : Cebrî İcra Kanunu Taslağında İlâmsız İcra ve Buna Bağlı Hükümler

Doç. Dr. Nilüfer BORAN GÜNEYSU (Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

15:30 – 15:45 : Kahve Arası

15:45 – 16:30 : Cebrî İcra Kanunu Taslağında Konkordato ve Tasarrufun İptali Davası

Prof. Dr. Tolga AKKAYA (Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

16:30 – 17:00 : Tartışma ve Soru-Cevap

19 Aralık 2025 Cuma

13:45

Eskişehir Barosu Hizmet Binası
Av. Cemre Parmaksız Konferans Salonu

«Haec sunt praecepta iuris: Honeste vivere, neminem ledere, suum cuique tribuere»
(Hukukun emirleri şunlardır: Onurlu yaşa, kimseye zarar verme, herkese hakkını ver)

«Lex est ratio summa, quae sunt utilia et necessaria, et contraria prohibet»
(Kanun en yüksek akıldır; faydalı ve lüzumlu olanı emreder, tersini yasaklar)

«Ubi ius ibi remedium»
(Hukukun olduğu yerde korunma da vardır)

«**Teknik kısmı ihmâl edilen** ve önemsenmeyen, sonuç alamayan bir hukuk alanı, ateş etmeyen, düzgün işlemeyen, gerektiği zaman işe yaramayan bir silaha; **etik kısmı ihmâl edilen** hukuk alanı ise, haksız, adaletsiz ve vicdansızca sağa sola ateş edilen tehlikeli bir silaha benzer» (Habscheid)

«... cibrî icranın ve sonuç olarak cibrî icrayı düzenleyen hukukun, yâni **icra ve iflâs hukukunun fonksiyonu**, toplumda hakların inkâr edildiği ya da çiğnendiği ölçüde önem kazanır. Özellikle, insanın insanı sömürmesinin olağan, hatta başarı sayıldığı toplumlarda bu önem azamî derecededir.» (Umar)

“**Her kanun, karşılaşan meşru menfaatleri telif mevkiinde olduğu halde İcra ve İflâs Kanununa bu yolda düşen vazife diğer kanunlarla nispet edilemeyecek derecede çetindir.** Bunun sebebi de, alacaklı ve borçlunun hiç olmazsa ilk bakışta birbirine tamamiyle zıd menfaatleri temsil etmeleridir. Bu iki karşılıklı ve zıd durumların telifi tabiat ile kolay değildir. Her kanun büyük rakkamlar kanununa göre yani kesretle vâki olabilecek faraziyeleri üstün tutmak suretiyle menfaatlerin telifi cihetine gideceği için İcra ve İflâs Kanunu da aynı icaba uymak zorundadır. Fakat bunu yaparken bazı münferid hâdiselerde haksız sayılabilecek neticelerin vukua gelmesini önleyemez. Ve o zaman bu münferid hâdiselerde mağdur duruma düşebilmiş olan alâkalılar kolaylıkla kanunu kötölemek temayülünü duyabilirler. İşte her kanundan ziyade İcra ve İflâs Kanunu bu yolda tavizlere maruz kalmak tehlikesi ile karşı karşıyadır. Hiç şüphesiz karşılıklı ve zıd menfaatlerin telifinde gösterilecek itina bu tehlikeyi asgariye indirebilir, fakat büsbütün bertaraf edemez.” (Postacıoğlu)

Sümer Atasözü:
"En mutlu insan Borcu olmayan
İnsandır"

- ✓ Aktif nüfusun neredeyse tamamı bir icra takibi ile ilişki içindeyken,
- ✓ Mevcut İİK'nın artık değişmeyen yeri kalmamış ve yama tutmazken,
- ✓ Takip, takip olmaktan çıkmış eziyet halini almışken,
- ✓ Haciz taciz aracı olmuşken,
- ✓ İflâs, iflâs etmişken; konkordato amacından uzaklaşmışken,
- ✓ AİHM ve AYM kararlarına aykırı düzenleme ve uygulamalar mevcutken ...

✓ Bu şekilde kanunlaştırma yöntemi AY'ya aykırı!

□ Bu şartlarda CİK-T bize ne vadediyor?

- Önemli yenilikler ve çıkış yolu mu?
- Tutarlı ve dengeli düzenlemeler mi?
- Modifiye edilmiş eski kurumlar mı?
- Eksik bir tadilat mı?
- Yoksa bizden bu kadar mı?

Türkiye de şirketlerin mali krizi derinleşiyor.

Batık krediler 519 milyar TL'yi aştı.

2025'in ilk 10 ayında konkordato başvuruları geçen yıla göre %72 arttı.

Günde ortalama 8 şirket konkordatoya başvuruyor.

İflas eden şirket sayısı da yükselişte.

2025 Ocak-Ekim arasında konkordato geçici mühlet alan şirket sayısı; 2.326.

Konkordato başvurularının sayısı, geçen yılın tamamını geçti.

2018'den bu yana toplam 8.613 konkordato dosyası açıldı.

2025'in ilk 9 ayında kapısına kilit vuran esnaf sayısı: 83.302.

Kapanan şirket, kooperatif, gerçek kişi ticari işletme sayısı: 32.779 (geçen yıla göre 1.326 artış).

✓ Kesin mühlet kararı alan firma: 1.351.

✗ Konkordato talebi reddedilen firma: 1.061.

kaynak: ekonomim

İflas fırtınası:

Bu Şartlarda CİK-T Nereye Bakıyor?

«2025’de 1929’u
aramak ve muhtaç
olmak»

- Yüzyıl önce kabul edilmiş Kanunla, yüzyıl sonra yeni bir kanuna başlangıç yapmak ve ondan medet ummak, hayata tutunmak, bugüne dokunmak...
- Belki Sümer Atasözü de yazılabilirdi. 😊
- Bu olsa olsa Borçlar Kanunun başına yazılabilir.
- 1929’da Cumhuriyet yeni kurulmuştu. Ki yapanların bile beğenmeyip üç yıl sonra kaldırdıkları bir Kanun’du.
- Henüz BM İnsan Hakları Beyannamesi yoktu, temel hak anlayışı henüz oluşmamıştı
- Cebrî icrada hâlâ borç için doğrudan hapis vs. vardı.
- Küllî ve cüz’i icra henüz tekamül aşamasındaydı.
- Diğer yandan sade ve çabuk derken, yapılan düzenlemeler bazı durumlarda işi 4-5 kat artıracak türdendir.
- Temel haklara atıf yapılırken mevcut AİHM ve AYM kararları dahi gözardı edilmiştir.
- Vs. vs. vs. (C) M.Özekes-CİKT

T.C. RESMÎ GAZETE

Tesis tarihi : 7 Teşrinivel 1336

İdari ve tahriri muamelât için
Beyeskâlet Müdevennat
Müdürlüğüne müracaat olunur

4 mayıs 1929
Cumartesi

SAYI: 1183

İcra ve İflâs KANUNU

Kanun No: 1424

Kabul tarihi
18/4/1929

BAŞLANGIÇ

MADDE 1 — Borçlu borcunu öder, ödemezse kanunda yazılı Borçlunun ve Devlet'in vazifesi
usullerle Devlet ödetir.

MADDE 2 — Kanunun esası, sade ve çabuk tarzlarla hakkın Kanunun esas ve gayesi
alınmasıdır.

CEBRÎ İCRA KANUN TASLAĞI

GENEL HÜKÜMLER BİRİNCİ KISIM Başlangıç

Cebrî icranın ilkeleri

MADDE 1- (1) **Borçlu borcunu rizaen öder.** Rizaen ödeme yapılmadığı takdirde alacak, Anayasa ve milletlerarası sözleşmelerle teminat altına alınan temel haklara riayet edilerek bu Kanun hükümlerine göre **sade bir usulle ve çabuk bir şekilde Devlet gücüyle tahsil edilir.**

(2) İcra organları bu Kanunun uygulanmasında borçlu ile alacaklının menfaatlerini gözetmek ve dengelemek zorundadır.

➤ Bu ifade teknik olarak da yanlış. Takip hukukunun tek konusu para değil ki ödensin! Taşınır var, taşınmaz var, çocuk teslimi var, kişisel hakların yerine getirilmesi var!... Takipteki borç borçlar hukukundaki borç değildir. 4

CİK-T NE KADAR TUTARLI?

KENDİ İLE ÇELİŞEN, KANUN YAPMA TEKNİĞİ BAKIMINDAN SORUNLU BİR TASLAK!

- ❖ «... kanun düzenlemelerinin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir tereddüt ve şüpheye yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması ayrıca kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarına karşı koruyucu tedbirler içermesi de gerekir. Hukuk güvenliği, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar» (AYM, 07.04.2016, 2015/94, 2016/27)
- ❖ «Vaz'ı kanun abesle iştigal etmez!»
- ❖ «*Lex nihil frustra facit*» (Kanun gereksiz şeylerle uğraşmaz)

- ❖ «Her kim ki kendi tarafından tamam olan şeyi nakzetmeğe sa'y eder ise say'i merduttur» (Mecelle 100)
- ❖ *Ubi lex voluit dixit, ubi noluit tacuit*» (Kanun gerektiği zaman söyler, gerekmediğinde susar)
- ❖ «Çoğu faydasızdır, iyisi özdür,
Söz asıl bilerek söylenen sözdür;
Dinlenir akılda kalır kısa söz,
Binlerce düğümü tek bir sözle çöz.» (Kutadgu Bilig)

Ne Söylenmiş Ne Yapılmış?

CİK-T Genel Gerekçesinde Söylenen

- «... alt komisyon çalışmaları Komisyonun bütün üyelerinin katıldığı çalışmalarda değerlendirildikten sonra ortaya çıkan **metin sınırlı sayıda üyenin katıldığı yazım komisyonu tarafından işlenmiş ve nihayet, üçüncü aşamada, yalnızca Türkçenin doğru kullanılması bakımından dil yönünden gözden geçirilmiştir.**»

(C) M.Ozekes-CİKT

CİK-T'de Ortaya Çıkan ve Görünen

- “**itirazda bulunmayan itiraz etmiş sayılır**” (CİKT m. 171/2)
 - CİKT m. 87/2'nin arka arkaya iki bendi (biri varsa neden öteki var ve hangisini uygulayacağız?)
 - «ç) **Takip konusu para veya teminat alacağı hakkında resmî dairelerin ya da yetkili makamların düzenledikleri yahut onayladıkları belge veyahut borçlunun tarafı olduğu yazılı sözleşmeler de dahil olmak üzere adi senet veya itiraz edilmemiş fatura.**
 - d) Takip konusu para veya teminat alacağı hakkında resmî dairelerin ya da yetkili makamların düzenledikleri yahut onayladıkları bir belge veyahut sözleşmeler dahil, alacağın doğum **sebebini ispata elverişli** senet ya da **iki tarafı da tacir olan icra takiplerinde itiraz edilmemiş fatura.**»**
 - **Abonelik sözleşmelerine ilişkin takipte ödeme emri ve itiraz süresi ne kadar? (7 gün mü, iki hafta mı?):**
 - «a) **Toplam borç miktarı ile takip harç ve giderlerinin, **tebliğden itibaren yedi gün içinde** alacaklının veya vekilinin Merkezî Takip Sistemi ile ilişkilendirilmiş hesap numarasına **ödenmesi gerektiği.****
 - b) Yetkiye, borcun tamamına veya bir kısmına ya da alacaklının takibat icrası hakkında dair **bir itirazı varsa bunun da aynı süre içinde beyan edilmesi gerektiği.**» (CİKT m. 104/1)**
- Ve iki madde sonra**
- «Ödeme emrine itiraz
- MADDE 106- (1) Borçlu, **ödeme emrinin tebliğinden itibaren iki hafta içinde**, herhangi bir icra ve iflas dairesine başvurarak **ödeme emrine itiraz edebilir.**»**
- **Bu birkaç örnek dışında, gerekçe madde uyumsuzlukları, bir kuruma yer verme unutkanlıkları, önceden mevcut olan ve ancak artık olmayan zorunlu ifade atlamaları vs. vs.**
 - **On yıl süren, üç aşamalı bir çalışma, bu kadar hatayı barındırması normal kabul edilemez.**

Ne Söylenmiş Ne Yapılmış?

CİK-T Genel Gerekçesinde Söylenen

- ❑ «Bu kapsamda ilamsız icra usulündeki **kambiyo senetlerine dayalı** takip hakkındaki hükümler ile banka alacaklarının tahsili hakkındaki **özel hükümler de, genel bir düzenleme niteliğinde olan Taslağa alınmamıştır.**»

(C) M.Özekes-CİKT

CİK-T'de Ortaya Çıkan ve Görünen

- Abonelik sözleşmelerine ilişkin takip yolu özel değil mi?
- Kiralanan taşınmazların tahliyesi özel değil mi?
- Deniz icra hukuku özel değil mi?
- Özel hükümler (takip yolları) alınmamışsa, bunlar niye alınmış; hatta niye ikisi başka kanunlardayken CİK-T içine alınmış?
- Özel takip yollarına yer veriliyorsa, neden en çok uygulanan ve ticarî hayat için önem taşıyan kambiyo senetlerine özgü takip yolu kaldırılmış?
- Temel bir kanunda bu tutarsızlık fazla değil mi?
- Vaz'ı kanun neden abesle iştigal ediyor görüntüsü verilmiş?
- Gerekçe buysa sonuç neden böyle; sonuç buysa Gerekçe nasıl izah edilebilir?
- Kaldı ki TTK hazırlığında deniz icranın; abonelik sözleşmelerine ilişkin takip aşamasında da yine bu takibin daha önce ısrarla İİK içine alınması söylenmişken, neden o zaman değil şimdi?

Ne Söylenmiş Ne Yapılmış?

CİK-T Genel Gerekçesinde Söylenen

- «Küllî icra alanında ise doktrinde yürürlükteki Kanunu adeta bir “borçlu cephaneliğine döndürdüğü” ifade edilen ve uygulamasına **hemen hemen hiç rastlanmayan** Sermaye Şirketleri ile Kooperatiflerin Uzlaşma yoluyla Yeniden Yapılandırılması, Fevkalade Hallerde Mühlet, Fevkalade Hallerde Tatil gibi sözde rehabilitasyon usulleri konkordato çatısı altında birleştirilerek kanun hükümlerindeki karmaşıklığa son verilmektedir.»

CİK-T’de Ortaya Çıkan ve Görünen

- Malvarlığının terki suretiyle konkordatoyu uygulayan var mı? O niye duruyor o zaman?
- Uygulanmayan kurumlar kaldırılıyorsa, neden başka uygulanmayan kurumlar kaldırılmamış?
- Doğru olan ve doğru müdahalelerle uygulanabilecek, yaşatılabilecek hükümlere bu müdahaleler yapılmadan neden ölüme terkedildi? Meselâ, on yıl öncesine kadar konkordatoda uygulanmıyordu, o terkedilmeyip bazı müdahalelerle uygulanması neden sağlandı mı?
- Dünya başka yere giderken biz niye ters yöne gidiyoruz? Referans noktası ve referans değerler yanlışsa, hesap da yanlış olacaktır.

CİK-T TEMEL BİR KANUNDA OLMAMASI GEREKEN AÇIK YANLIŞLAR İÇERİYOR...

- ❖ *Tercihleri tartışmakla yanlışları tartışmak aynı şey değildir! Taslak'ta tercihler değil, yanlışlar çoğunlukta.... O sebeple eleştiriye çok açık bir metin var!*

Taslakta tercihlerin değil, yanlışların çokluğu...

- Taslak'ta çok ciddî yazım ve ifade yanlışlıkları mevcut. Yukarıda bazılarına örnek verildi.
- Taslağın modiler (alt komisyon) çalışıldığı, fakat yeknesak ve tutarlı bir hale getirilmediği açıkça görünüyor. Birbirinden habersiz bir çalışma izlenimi var
- Taslak'ta terminolojik bütünlük yok.
- Genel düzenlenmesi gereken bazı kavram ve kurumlar özel başlıklar altında, özel düzenlenmesi gerekenler genel başlıklar altında yer almış.
- Günlük icra uygulamasında kullanılan teknik olmayan dil, kanunun dili olmuş.
- Hem genel yaklaşım hem özel konularda sistematik bozukluklar mevcut. En temelde, takibin temel aşamalarına göre seyretmeyen bir metodoloji var.
- Gereksiz tekrarlar, ancak aynı şeyin farklı ifadeleri, hatta çelişkiler mevcut.
- Bazı kanun hükümlerini aktarmada ciddî yanlışlar var. Abonelik sözleşmeleri, deniz icra gibi.
- Temel bir kanunda (hatta hiçbir kanunda) olmaması gereken temel kanunlaştırma hataları mevcut.
- Komisyon üyelerinin ifadesinde dahi bulunma, unvan vs. yanlışlıklar mevcut.
- Genel gerekçe zayıf ve tatminkâr değil; diğer temel kanunlar karşısında oldukça yetersiz.
- Yaklaşık 100 kişi, 10 yıllık çalışmanın bu kadar eleştiriye açık olması düşündürücü.

CİK-T'NİN VAADI NE? TASLAK BİZE GERÇEKTE NE SÖYLÜYOR?

- ❖ «*Ratio legis est anima legis*» (Kanunun mantığı kanunun ruhudur)
- ❖ «*Nemo aliquam partem recte intelligere potest antequam totum perlegit*» (Hiç kimse bütünü anlamadan, parçayı doğru anlayamaz)

CİK-T Neyi Nasıl Düzenlemiş?

- ❑ Bu konuda CİK-T Genel Gerekçe'de şu beş başlık altında Taslağı anlatıp tanıtılmış:
 - I. İcra ve İflas Kanunumuzun özellikleri ve yeni bir Cebrî İcra Kanunu yapılması ihtiyacı
 - II. Yeni kanun Taslağının kaleme alınmasında takip edilen ilkeler
 - III. Cüzî ve Küllî İcrada yapılan başlıca değişiklikler**
 - IV. Deniz Cebrî İcra hakkındaki hükümler
 - V. İcra Ceza hükümlerinde yapılan değişiklikler
- ❑ Bunların içinde asıl ne yapıldığını belirten (III) nolu başlıktır.
- ❑ Diğerleri geçmiş, süreci, kanun hazırlık gerekçelerini anlatmakta, ikisi de nedeni bilinmeyen şekilde aslında tamamen tali nitelikteki deniz icra ile icra cezalarını anlatmakta.
- ❑ Aslî takipler ve kurumlara bu kadar ayrıntılı gerekçe yazılmayıp bu ikisine yazılması da ilginç bir yöntemdir.
- ❑ Örneğin, neden ilâmsız icraya ve ilâmlı icraya ayrı başlık açılmamış; yine takip aşamalarında önemli sayılacak bazı hususlar üzerinde neden durulmamış ve tanıtılmamış?
- ❑ Şimdi Taslağın gerçek vaadlerine bakabiliriz...

Gerekçeye göre yapılan en önemli değişiklikler

“III. Cüzî ve Küllî İcrada yapılan başlıca değişiklikler

Taslak, 2004 sayılı Kanunun ana yapısını ve sistemini bir ölçüde muhafaza etmekle birlikte bu sistemde önemli bazı değişiklikler de öngörmektedir. Bu değişikliklerin ilki ilamlı icra sisteminde ilk derece mahkemesi kararlarının icra kabiliyeti kazanmasını bölge adliye mahkemesi tarafından verilecek istinaf kararına kadar ertelemesidir. Böylece ilk derece mahkemesi kararlarının çok erken bir aşamada, gerekçeli kararın yazılması üzerine derhal icra edilebilir olması kuralı terk edilmekte, fakat ilk derece mahkemesi kararlarının icra kabiliyeti kazanmasını kanun yolları yargılmasının sonuna kadar ertelemenin yol açacağı sakıncayı da göz önünde bulundurarak deyim yerindeyse taraflar arasındaki menfaat dengesini gözeten bir “orta yol” benimsenmiş olmaktadır. İcranın geri bırakılmasına ilişkin hükümler de bu değişikliğe uygun şekilde yeniden düzenlenmiştir.

İlamsız icra hükümlerinde ise yapılan önemli bir değişiklik ilamsız icra sürecini başlatabilmek için **bir belgeye dayanılması gerekliliğinin kanuna dercedilmesi şeklindeki değişikliklerdir.** İlamsız icra usulüne getirilen ikinci önemli değişiklik de icra hukuk mahkemelerine yapılan başvuruyla itirazın kaldırılması usulünün terk edilmesidir. Taslağın öngördüğü sisteme göre ödeme emrinin tebliğ üzerine borçlunun yapabileceği itirazla takip duracak, fakat duran bu takibi haciz talebiyle yeniden harekete geçirebilmek için mutlaka genel mahkemelerle bir itirazın iptali davasının açılması gerekecektir.

Bu kapsamda ilamsız icra usulündeki **kambiyo senetlerine dayalı takip hakkındaki hükümler ile banka alacaklarının tahsili hakkındaki özel hükümler de, genel bir düzenleme niteliğinde olan Taslağa alınmamıştır.**

Küllî icra alanında ise doktrinde yürürlükteki Kanunu adeta bir “borçlu cephaneliğine döndürdüğü” ifade edilen ve uygulamasına hemen hemen hiç rastlanmayan **Sermaye Şirketleri ile Kooperatiflerin Uzlaşma yoluyla Yeniden Yapılandırılması, Fevkalade Hallerde Mühlet, Fevkalade Hallerde Tatil gibi sözde rehabilitasyon usulleri konkordato çatısı altında birleştirilerek** kanun hükümlerindeki karmaşıklığa son verilmektedir.

Nihayet halen **6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun “Cebrî İcraya İlişkin Özel Hükümler” başlıklı 1350 ila 1400 üncü maddelerinde yer alan özel hükümler “Deniz Cebrî İcra” başlığı altında Taslağa alınmıştır.**

Yukarıdaki değişiklikler yanında, süresinde satış talep edilmemesine takibin düşmesi sonucunu bağlayan **düzenlemeyle icra takiplerinin deyim yerindeyse ilânihaye derdest kalmasına son verilmesi de** ortaya çıkaracağı etki açısından önem taşıyan değişiklikler arasında sayılabilir.”

Cüz'i ve küllî icrada yapılan başlıca değişiklikler

1. ANA YAPI

- 2004 Sayılı İİK'nın ana yapısı ve sistemi korunmuştur

2. İLAMLI İCRA

- İlâmların icrası için istinaf kararı beklenmelidir.
- İcranın ertelenmesi (tehiri icra) kararını kural olarak artık icra dairesi verecektir.

3. İLÂMSIZ İCRA

- İlâmsız icraya artık bir belgeyle başlanabilecektir.
- İtirazın kaldırılması usûlü ve yolu kaldırılmıştır.
- Kredi kurumlarına ilişkin özel hükümler kaldırılmıştır
- Kambiyo senetlerine dayalı takip usûlü kaldırılmıştır.
- Diğer değişiklikler gerekçeye göre çok temel değişiklikler değildir. Bunların üzerinde durulmamıştır.

4. KÜLLÎ İCRA

- Küllî icrada önemli bir değişiklikten söz edilmemektedir. Yani mevcut iflâs ve konkordato sistemi hemen hemen aynen devam etmektedir.
- Sermaye şirketlerinin yeniden yapılandırması usûlü ile fevkalâde hallerde mühlet ve tatil kaldırılmıştır.

5. BUNLARIN DIŞINDA

- Bunların dışında çok önemli değişiklik yoktur.
- En önemli değişiklik olarak süresinde satış istenmediğinde «takibin düşmesi» kabul edilmiştir.

YENİ BİR KANUN MU, YARIM BİR «*TADİL TASLAĞI*» MI?

Yarım sürülmüş bir tarladan,
tam ürün beklenebilir mi?

«Yarım elma gönül alma» diyen eksik bir «*Tadil Taslağı*»!

- On yıllık çalışma sonunda Taslağın mevcut derin sorunlar karşısında, önemli bir iddiası ve çözümü olmadığı anlaşılmaktadır.
- Taslak yarım bir çalışmadır. Zira küllî icrada bir değişiklik yapılmadığını Taslak kendisi söylemektedir. Bugün böyle bir küllî icra sistemi demodedir. Nitekim, ne iflâs ne geçmişte iflâs erteleme ne konkordato ne diğer tedbirler çare olmuştur, olmaktadır. Taslak'ta da bu konuda ciddî bir çalışma yapılmamıştır.
- Taslağın 50 maddesi başka kanunlardan aktarmadır (Deniz icra ve abonelik sözleşmeleri takibi); 164 maddesi değişmeyen küllî icradır. Yani, Taslağın yaklaşık yarıya yakını zaten olan hükümlerdir; ya dokunulmamış ya yer değiştirilmiştir. Geriye kalanında da bazı hükümler dışında yenilik yoktur.
- Taslağın bir kısmında da gereksiz tekrarlar, gereksiz atıflar mevcuttur.
- Yani operasyon yarım, yapılan kısmın da diğer komplikasyonu ve eksikliği çoktur.
- Faydadan çok zararı olan, karışıklığa yol açan bir yöntem: «*Taslakta, kanun maddelerinin kolayca okunup anlaşılmasını sağlamak için, mümkün olduğunca kanun içi atıflardan kaçınılmış; her bir kanun maddesinin başka maddelere başvurmaya lüzum olmaksızın anlaşılabilmesi uğruna, bazı hususların ilgili her kanun maddesinde tekrar ifade edilmesi yöntemi tercih edilmiştir.*» (CİKT Genel Gerekçe'den)
- Bu durumda yeni bir Taslak değil, olsa olsa yeni bir isim verilmiş (ismi de içeriği yansıtmayan) yarım bir «*Tadil Taslağı*» denilebilir.

- Taslak'ta, birkaç husus hariç **zor konularda çözüm üretilmemiştir**; bundan kaçınılmıştır.
- Taslak, **temel haklar ve ilkeler konusunda** ilerici değildir. **Takibin temel şartları** bakımından sorunludur, tereddütler devam etmektedir; hatta düzenleme yoktur.
- **İcra teşkilâtı ve organizasyonu** bakımından sorunludur.
- Bir teşkilat kanunundan bahsedilmiş, ancak gündeme getirilmemiştir.
- Bugün artık, **cüz'i ve küllî icrada alacaklıların, borçluların ve alacakların niteliğine göre ayrımlar** yapılmaktadır. Oysa Taslak'taki mantıkla, genel olarak 1.000 TL de, 1.000.000 TL de aynı şekilde takip ve tahsil edilmektedir.
- Küçük bir gerçek kişi tacir de, büyük bir holding de aynı şekilde iflâs ve konkordatoya tâbidir. Küçük bir alacağın, malvarlığı olsa da şirketi iflâs tehdidiyle muhatap etmesi, kredibilitesini sarsması mümkündür.
- Taslak'ta **mevcut doğru hükümlerin bir kısmı da ya yanlış düzenlenmiş veya yanlış anlaşılacak hale** getirilmiştir. Tipik örneği **ihtiyatî hacizdir**.
- Özel kanunlardan aktarmalarda, eleştiriler değerlendirilmediği gibi; abonelik sözleşmeleri ve deniz icra hükümlerinde eksiklik, yanlışlık ve uyum sorunları vardır.

TASLAK SORUNLARI ÇÖZECEK Mİ YENİ VE BÜYÜK SORUNLARA MI KAPI AÇACA?

Taslak mevcut sorunları çözer mi, yoksa yeni sorunlar mı doğurur? Taslağın risk potansiyeli! Bazı örnekler...

- Taslak'ta İsviçre dışında (ki o da kanunun ismi dahi bazı eksiklik ve yanlışlıklar içermektedir) diğer ülkelerdeki ve uluslararası gelişmelere yer verilmediği ve dikkate alınmadığı anlaşılmaktadır. Yapıldıysa da Taslağa yansımamış Gerekçe'de açıklanmamıştır.
- Taslak'ta ilâmsız icra korunmuş ve ona göre düzenlenmiştir. Ancak, itiraz halinde tek yol itirazın iptali olunca, **fiilen ilâmlı icraya** dönüşecek bir ilâmsız icra yolu ortaya çıkmıştır.
- Taslak ilâmsız icrayı muhafaza etmiş, ancak neredeyse birçok avantajını da bertaraf etmiştir. Madem ilâmsız icraya güvenilmemekte, tereddüt edilmektedir, neden muhafaza edilmiştir? Muhafaza edilmişse bu engelli koşu nedendir?
- Madem ilâmsız icra korunmuştur, madem artık belgeye dayalı takip sistemi söz konusudur, neden itirazın kaldırılması (mevcut yanlış ve karmaşıklığından arındırılarak ve sonuçları yeniden düzenlenerek) yolu makul şekilde düzenlenmek yerine kaldırılmıştır?
- İlâmsız icra bakımından sadece dava (itirazın iptali davası) açılacaksa en azından neden **küçük talepler ve alacaklarla**, büyük alacaklar ayrımı yapılmamıştır?
- Kambiyo senetleri bugün likidite sıkıntısı sebebiyle önemli bir ödeme aracıdır. Madem özel takip yolları tamamen kaldırılmamıştır, **neden kambiyo senetlerine özgü yol** kaldırılmıştır?
- Kambiyo senetlerini daha makul ve genel haciz yoluyla uyumlu şekilde yeniden ele almak daha akıllıca değil midir? Örneğin, tacirler arasında bir takip yöntemi olarak kabul edilse bugünkü tartışmaların önemli kısmı da sona erecektir.
- İlâmsız icra konusunda **kabul edilen bazı şartlar nasıl denetlenecektir?** Örneğin, «*İtiraz edilmemiş fatura bulunan alacaklı*»nın faturasının itiraz edilmediği nasıl denetlenecektir? Örneğin, kambiyo senedi aslı neden ibraz edilmek durumundadır, edilmezse ne olacaktır? «*Borcun doğum sebebi*» gösterilmek zorundaysa, kambiyo senetleri ve soyut borç ikrarı nasıl takibe konulacaktır?
- Yeni şikâyet sebepleri yeni sorunlarla uğraşmak söz konusudur.

Taslak mevcut sorunları çözer mi, yoksa yeni sorunlar mı doğurur? Taslağın risk potansiyeli! Bazı örnekler...

- İlâmlı icra ancak istinaftan sonra mümkünse, bu sefer ilâmı eline alan, önce ihtiyatî haciz veya ihtiyatî tedbir talep etmeyecek midir?
- Taslak kabul edilirse bir geçici hukukî koruma patlaması yaşanacak; ihtiyatî haciz bir ön takip olacaktır!
- İlk derece dışında ayrıca istinaf ve temyiz iş yükünü artırarak hangi sorun çözülecektir? Kaldı ki, en kötü ihtimalle zaten borçlu teminatla bu geçici hukukî korumaları durduracaktır. O zaman şu anda teminatla ilâmlı takibi durdurmanın en uzun çetrefil, masraflı, iş yükü oluşturan aynı sonucu doğmayacak mıdır? Bu anlamsız iş neden yapılmaktadır?
- Bu geçici korumaların uygulanması, itirazı, istinafı, tamamlanması, hatta duruma göre tazminat davası vs. de sayılırsa şu an bir iş olan yargıya 4-5 iş olarak dönmeyecek midir? Artık bir mahkeme kararı olduğundan kesin ispat karşısında bu geçici hukukî korumalardan kaçınılabilir mi?
- Şayet ilâmın istinaf sonrası icrası düşünülmüşse, o zaman bazı ülkelerde uygulanan «geçici icra» kurumu neden hiç değerlendirilmemiştir?
- Taslağın ilâmlı icrada bize «orta yol» buldum dediği yol, yol mudur? Yoksa çökecek, çürük, temelsiz bir yol mudur?
- Tüm bunların yanında Taslak'taki haliyle herhangi bir ilâm niteliğindeki belge, hakem kararları dahi, ilâmların icrasında mahkeme ilâmına göre dahi daha üstündür. Bir ülke kendi ilâmını bu kadar değersizleştirir mi? Hakeme, diğer makama güvenip yargıya güvenmeyen bir Taslak karşımızdadır!
- İlâmlı icrada takibin ertelenmesinin idarî merci olan icra dairesine bırakılması da ayrıca sorunludur.

Taslakla ilgili birçok güzelleme yapılabilir; bazı konularda da nisbî sınırlı dzetlemeler yapılmıştır. Ancak....

- **Bu haliyle Taslak zaten yarım bir taslaktır. Çünkü;**
 - ✓ Kanunun kurum olarak yarısına dokunulmamış [başta küllî icra];
 - ✓ Bir kısmı diğer kanunlardan aktarmadır;
 - ✓ Bir kısım kurumlar ise ifade düzeltmeleri dışında yenilik içermemektedir.
 - ✓ Bu haliyle Taslak bir Kanun Taslağı değil, olsa olsa eksik bir Tadil taslağı niteliğindedir.
- **Taslak'ta bir konu düzenlenirken diğer kısımlardaki etkisi tam düşünülmemiştir; bu çerçevede bazı değişiklikler nisbeten doğru işleyen mevcut kurumları da bozmaktadır. Bunun tipik örneği ilâmlı icradır.**
- **Gerekçeyle düzenleme uyumsuzlukları, maddeler ve gerekçeyle düzenlemeler arasında çelişki, bir kanunda olmaması gereken ifade yanlışlıkları, zafiyetleri, kavram ve terim yanlışlıkları bulunmaktadır.**
- **Taslak bu haliyle bir derde deva olmayacağı gibi;**
 - ✓ Mevcut doğru işleyen kurumları da bozacaktır,
 - ✓ Tereddütler doğuracaktır,
 - ✓ Teknik eksiklik ve yanlışlık içermektedir,
 - ✓ Sistematik sorunları vardır,
 - ✓ Kurumlar arası uyumsuzluklar, birinin ötekine sorun doğurması söz konusudur,
 - ✓ Sorunlu alanların bir kısmına dokunulmadığından sorunlar devam edecektir,
 - ✓ Hem avukatlar hem icra daireleri bakımından sorunlu yönleri mevcuttur, bunların tümü de istinaf ve temyize yansıyacaktır.
- **Bu haliyle Taslağın yararından çok zararı olacak, sorun çözmek yerine daha çok sorun doğuracak potansiyeldedir, sorunları artıracak ve kısa sürede ya tamamının veya parça parça değiştirilmesi ihtimalini doğuracaktır.**
- **Taslağın temelden ve baştan gözden geçirilmeye, neredeyse tamamının düzeltilmesine ihtiyaç vardır.**

Ayrıca...

- Taslağın hazırlanış yöntemi diğer kanunlar gibi Anayasaya aykırıdır. Çünkü, Bakanlığın (yürütmenin) artık kanun hazırlaması AY'ya göre mümkün değildir.
- CİK-T gibi bir temel kanun hazırlığının bu şekilde olması da yanlıştır. Böyle bir kanun hazırlanmadan önce gerekli araştırma ve tarama yapılmalıdır. Bu konuda özellikle 2024 yılında İzmir Barosu'nda yapılan toplantıya bakılabilir.
- Şu anda özellikle Baroların Odalar, Sendikalar ve Kredi Kurumları, Tüketici Dernekleri Hukuk Fakülteleri gibi kurumların yeterince tartışma ortamı oluşturması gerekir.
- Özellikle Bakanlığın sağlıklı, çok katılımlı toplantılar yapması ve tartışma ortamını oluşturması gerekir. Bu yapılmamıştır.
- Daha önümüzde zaman vardır... Bu şans kullanılmalıdır.
- Yoksa bugün eleştirip düzeltemediklerimiz yarın büyük sorunlar olarak karşımıza çıkacaktır. O zaman kimsenin şikâyete hakkı yoktur.

Ne söyledik, Ne söylüyoruz? Kime söylüyoruz?...

❑ Dün ne diyorduk?

Bu konuda daha önce birçok çalışmada ya bağımsız olarak veya ilgili konunun içinde, takip hukukumuzun sorunlarına, yeni bir takip hukuku sisteminin ve kanununun nasıl olması gerektiği tartışıldı. Temel olan bazıları:

- ✓ “**Yeni Bir İcra Sistemi Önerisi**”, Bilge Umar’a Armağan, İzmir 2010, DEÜHFD Özel Sayı 2009, C. 11, s. 921-940. (<https://hukuk.deu.edu.tr/dosyalar/dergiler/ozel/icra/5%20ozeke.pdf>)
- ✓ “**Türk İcra Hukukunun Sorunları ve Temel Haklar Bakımından Genel Değerlendirme**”, (VII. Medeni Usûl ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı), İzmir-Çeşme/24-25 Ekim 2008, TBB Yayını, Ankara 2009, s. 265-291.
- ✓ “**Yüzyıllık Akışta Yargılama ve Takip Hukukumuzla İlişkin Kanunların Ruhu Üzerine**”, Cumhuriyetin 100. Yılında Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukukumuzun Gelişim ve Değişim Süreci, 12 Levha Yayıncılık, İstanbul 2023, s. 167-208.
- ✓ **İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler**, Ankara 2009
- ✓ “**İcra ve İflâs Kanunu’nda Yer Alan Kredi Kurumları İle İlgili İcra Hükümlerinin Eleştirisi**” (Banka Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, İstanbul-8 Haziran 2007), Ankara 2007, s. 97-125, BATİDER Yayını olarak yayınlanmıştır.
- ✓ “**İlâmsız İcranın Yapısal Sorunları ve Bazı Örnekler**”, İcra ve İflâs Hukukunun Güncel Sorunları, İzmir Barosu-04.10.2024 (https://www.youtube.com/watch?v=4zIFYI_6Jzg)

❑ Bugün ne diyoruz?

- “**Yeni İcra ve İflâs Kanunu (Cebri İcra Kanunu) Taslağı Hakkında Görüş ve Değerlendirmeler – 1**”, Lexpera Blog-18.08.2025 (<https://blog.lexpera.com.tr/yeni-icra-ve-iflas-kanunu-cebri-icra-kanunu-taslagi-hakkinda-gorus-ve-degerlendirmeler-1/>)
- “**Yeni İcra ve İflâs Kanunu (Cebri İcra Kanunu) Taslağı Hakkında Görüş ve Değerlendirmeler – 2: (Cebri İcra Kanunu) Taslağı Temelde Ne Vadediyor ve Ne Kadar Tutarlı?**”, Lexpera Blog-27.09.2025 (<https://blog.lexpera.com.tr/yeni-icra-ve-iflas-kanunu-cebri-icra-kanunu-taslagihakkinda-gorus-ve-degerlendirmeler-2/>)
- “**Yeni İcra ve İflâs Kanunu (Cebri İcra Kanunu) Taslağı Hakkında Görüş ve Değerlendirmeler – 3**”, Lexpera Blog-30.10.2025 (<https://blog.lexpera.com.tr/yeni-icra-ve-iflas-kanunu-cebri-icra-kanunu-taslagi-hakkinda-gorus-ve-degerlendirmeler-3/>)
- “**Yeni İcra ve İflâs Kanunu Taslağına İlişkin Değerlendirmeler-Webinar**”, İbni Haldun Üniversitesi Uyuşmazlık Çözüm ve Uygulama Merkezi/Hukuk Fakültesi, 07.10.2025 (<https://www.youtube.com/live/ORLQBea9Lr4?si=GM41Q1VeWwO4eUtr>) ([youtube.com/@IHUUCAM](https://www.youtube.com/@IHUUCAM))
- «**Yeni Cebri İcra Kanunu Taslağı Ne Vadediyor?**», Yeni İcra İflâs (Cebri İcra) Kanun Taslağı Değerlendirme Toplantısı, İzmir Barosu-07.11.2025 (<https://www.youtube.com/watch?v=tASVgF7LTzU>)
- **Ne dün dediğimiz ne bugün söylediğimiz gökten zembille inen şeyler! Lakin kulağını ve gözünü kapatana en parlak ışık, en güçlü ses dahi tesir etmez. İnatla da kanun yapılmaz, aklı ve bilgiyi kullanmayan kanun sorun çözmez, sorun olur! Çünkü,**
«*Lex est ratio summa, quae iubet quae sunt utilia et necessaria, et contraria prohibet*» (Kanun en yüksek akıldır, faydalı ve lüzumlu olanı emreder ve tersi olanı yasaklar)

TEŞEKKÜR EDERİM...

«Ubi ius incertum, ibi ius nullum»
(Hukuk belirsizse hukuk yok demektir)

“si a jure discedas vagus eris,
et erunt omnia omnibus incerta”
(Hukuktan uzaklaşırsan yolunu şaşırırsın,
bundan sonra herkes için her şey belirsiz hale gelir)